

En ny magt træder i karakter i Østukraine

Arbejdet med at opbygge en stat skrider frem for myndighederne i Folkerepublikken Donetsk. Imens henter indbyggerne nødhjælp eller prøver at tilbringe en normal forårsaften i den belejrede by

Af Jens Malling, Donetsk

At holde deres tilkæmpede territorium pænt og rent har åbenlyst høj prioritet for de nye magthavere i Folkerepublikken Donetsk. Overalt i DNR – som statsdannelsen blot forkortes i daglig tale – støder man på orangeklædte skikkelser. Store hold vejarbejdere, gadefejere og gartnere har travlt. De lægger fliser, maler stakitter og beskærer træer.

Hvad angår forsyning af levnedsmidler, så er den delvist overtaget af DNR's første supermarkeds kæde, hvis filialer jævnlige skyder op. Kædens navn henviser til de nye politiske forhold i Donetsk: Det Første Republikanske Supermarked står der med svungne bogstaver i logoet over de automatiske glasdøre.

Prorussiske separatister besatte byen i april 2014 og gjorde den til hovedstad på deres tilkæmpede territorium. Ikke en gang Moskva anerkender dog landet, der udgør et centrum for stridighederne i Østukraine og i et større perspektiv; i konflikten mellem Rusland og Vesten.

De ukrainske regeringsstyrker står ude i forstæderne. Trods flere aftaler om våbenhvile samt det faktum at frontlinjen virker stabil, beskyder de to sider jævnlige hinanden. Ingen af parterne har tilsyneladende mulighed for eller vilje til at sætte en rigtig offensiv ind.

De dumpe drøn fra artilleriet run-

ger ind over Donetsk. Strømmen over trolleybus nummer 14 netop blevet afbrudt. I takt med at passagererne bliver trætte af at vente på, at den måske kører videre, siver de ud i den østukrainske forårsdag.

»Den form for skyderi er ikke så slem,« siger Svetlana Karpova.

Den ældre dame har allerede rejst sig og begiver sig hen ad Kujbysjev-gaden til fods. Heldigvis ligger blokken, hvor hun bor, kun to stoppesteder herfra.

»Når det lyder sådan, betyder det, at det foregår langt væk,« forklarer Svetlana, idet endnu et ekko fra artilleriilden forstyrrer solskinsdagen.

»Det er værre, når det siger, dada-dadada, dadadada, dadadada hurtigt efter hinanden.«

Med tungen gengiver hun smæld fra maskingeværer.

»Det betyder, at kampene foregår tæt på.«

Efter mere end to års voldsom konflikt formår den elskværdige kvinde hurtigt at skelne krigens lyde.

»Jeg har vænnet mig til skudsalverne. Jeg hører dem hver dag,« sukker Svetlana, der er klædt i en spættet kunstlæderjakke og har rødt, farvet hår. Trods sin fremskredne alder arbejder hun stadig med kvalitetssikring af medicin. Kampene har raset særlig voldsomt om Donetsk's internationale lufthavn, der ligger fem-seks kilometer nord for Svetlanas hjem.

»Det var en flot lufthavn bygget efter alle kunstens regler. Den blev opført for at gøre indtryk på det udenlandske publikum, da Donetsk var en af værtsbyerne for europamesterskabet i fodbold i 2012,« siger hun.

»Nu er den fuldstændig ødelagt. Gad vide hvor mange, der har mistet livet derude. De skal tælles i hundreder og atter hundreder.«

Statsopbygning i praksis

Siden erklæringen om selvstændighed har de nye myndigheder åbenlyst ikke spildt tiden. Lederskabet har en stor udfordring i at holde de ukrainske styrker stanget. Alligevel ser processen med at opbygge

en stat ud til at skride hurtigt frem. Flotte skilte med republikkens symbol sidder på dørene uden for de nye ministerkontorer. Den dobbelthovedet ørn omgivet af sort, rød og blå dukker ofte op i gadebilledet. Nationens heltmodige, frie og hårdtarbejdende borgere viser sig i plakatmontrer langs de brede boulevarder. Stærkt idealiserede tager indbyggerne hinanden og deres egen skæbne i hænderne.

Den professionelt udførte visuelle kampagne fortæller om de værdier, den nye stat bygger på. At dømme efter billederne ser det blandt andet ud til at være familie, selvbestemmelse samt en videreførelse af den kult, der opstod i Sovjetunionen om sejren over fascismen i Anden Verdenskrig, og som i høj grad konstituerede det sovjetiske samfund. En genoplivning af denne kult passer næsten for godt til den nuværende situation, hvor de ukrainske modstandereovre på den anden side af frontlinjen netop iscenesættes som 'fascister'.

»Vores bedstefædre sejrede, og vi vil sejre,« siger DNR's leder, Aleksandr Sakhartjenko, på et billboard.

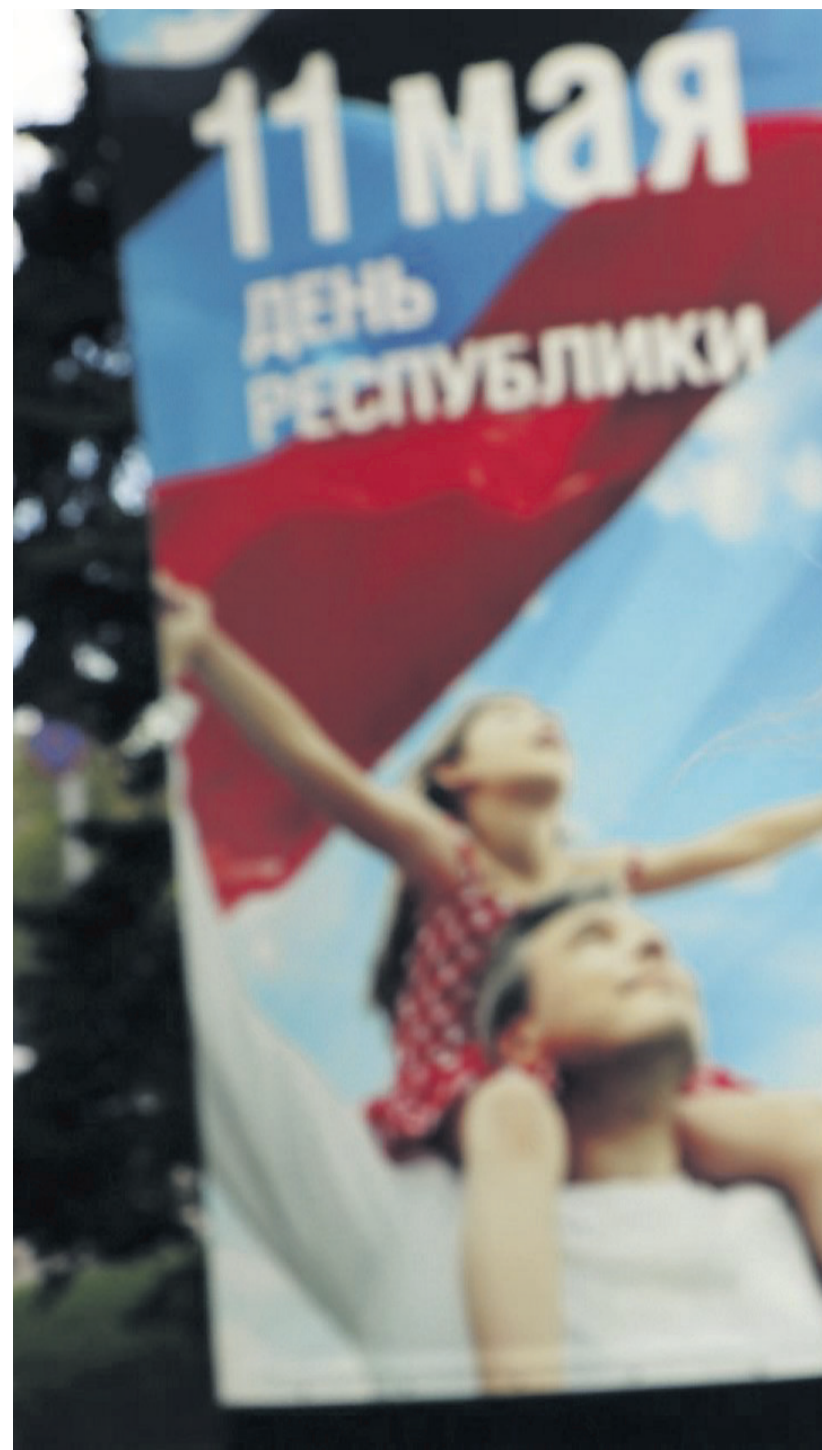
Som en del af myndighedernes selvfremsstilling indgår også republikkens effektivt drevne officielle site www.dnr-online.ru.

Siden opdateres flere gange dagligt med videoer, fotos og interview. Typisk oplyser den om de to vigtigste ledere Sakhartjenko og Denis Pusjilins aktiviteter. Informationsministeriet arbejder på højtryk og beskæftiger sig blandt andet med at begrænse adgangen til ukrainske nyhedsmedier for lokale internetbrugere.

»Denne ressource er blokeret på begæring af ministeriet for information og kommunikation i DNR,« lyder beskeden i ens browser, hvis man prøver at klikke sig ind på eksempelvis den progressive ukrainsk tv-station Hromadske.

Nødhjælp i fanshoppen

Langtfra alle har råd til at handle i butikker som det Første Republikanske

Supermarked. Den ukrainske regering har stoppet alle udbetalinger på separatistterritoriet. Tiltaget rammer særligt den ældre del af befolkningen. Kun de pensionister, der ikke er for syge eller svage til at tilbringe flere timer i overfyldte minibusser ved de omstændige kontrolposter, kan hæve deres ydelseovre på den ukrainske side af frontlinjen. Derefter skal det beskedne beløb veksles fra ukrainske hryvnia til russiske rubler, som er gældende valuta i DNR.

Mange må leve af nødhjælp. Den uddeles blandt andet i fornemme omgivelser under tribunen på Donbass Arena – UEFA Cup-mestrene fra 2009 FC Sjakhtar Donetsk's tidligere hjemmebane. Det imponerende stadion har ikke været i brug, siden krigen brød ud. Sjakhtar spiller nu sine hjemmebanekampe i den vestukrainske by Lviv. Klubbens vellynder, oligarken Rinat Akhmetov, har derfor indrettet fanshoppen til et hjælpecenter for Donetsk's hårdt trængte indbyggere. Lokalet er holdt i Sjakhtars orange og sorte farver. Klubbens logo med de to hammere indgår som en del af interiøret. Langs den ene væg ligger store sække med nødhjælp stablet op.

»Prøv at mærke, hvor tunge de er,« siger en af stedets medarbejdere med et navneskilt, hvor der står Svetlana. Hun tjekker den lille seddel, der viser, at de fremmødte

Jeg har meldt mig frivilligt og er taget til her til Donbass for at hjælpe med at forsvare børn og gamle mod de ukrainske soldater

Russisk marineinfanterist fra Sparta-bataljonen